

Asia: VN/32455/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle työttömyyskassojen tehtävien laajentamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä edus-kunnalle työttömyyskassojen tehtävien laajentamista koskevasta lainsäädännöstä.

Esityksen tavoitteena on antaa työttömyyskassoille mahdollisuus tarjota jäsenilleen työllisyyttä tukevia palveluita. Palveluiden tarjoaminen olisi työttömyyskassoille vapaaehtoista eikä niillä korvattaisi julkisia työvoima- ja yrityspalveluja. Kassan jäsenille palveluihin osallistuminen olisi vapaaehtoista.

Kaksi toimijaa tarjoaa palveluita eri ehdoilla

Kuntaliitto pitää esitystä lähtökohtaisesti hyvänä, sillä kassojen jäsenet saisivat myös työttömyyskassojen kautta työllisyyttä tukevia palvelua. Työttömyyskassojen tarjoamien palveluiden tulee olla yksinomaan työttömyys-kassojen rahoittamia, eikä siihen tule käyttää työvoimaviranomaisille kohdennettua rahoitusta.

Kuntaliitto näkee kuitenkin haasteena sen, että kaksi toimijaa tarjoaa samankaltaisia, lakisääteisiä työvoima- ja yrityspalveluja, ja asiakkaan tulee erottaa toimijoiden väliset erot; työttömyyskassojen palvelut ovat vapaaehtoisia ja sanktiottomia, kun taas työvoimaviranomaisten palvelut perustuvat työllistymissuunnitelmaan ja sitä korvaaviin suunnitelmiin ja ovat siten velvoittavia sekä sanktioituja. Asiakkaan näkökulmasta tämä voi olla haastavaa erottaa ja erehdyksellä saattaa olla asiakkaalle merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

Esityksessä todetaan, että työvoimaviranomainen ei saa sisällyttää työttömyyskassojen tarjoamia palveluja osaksi työnhakijoiden kanssa laadittavia työllistymissuunnitelmia tai sitä korvaavia suunnitelmia. Koska asiakkaiden kaikkia työllisyyttä edistäviä palveluja ei ole kirjattu työvoimaviranomaisen suunnitelmiin, voi jopa näyttää siltä, ettei asiakkaille olisi tarjottu heidän tarvitsemiaan palveluja. Tämä tulisi ottaa huomioon, kun mietitään työllisyysalueiden seurantaa, valvontaa ja vertailua.

Kuntaliitto kiinnittää myös huomiota esityksessä mainittuun suostumus-käytäntöön. Työvoimaviranomaisten ja työttömyyskassojen välillä on merkittävä ero siinä, mikä lopulta on työttömyyskassojen vastuu sen antaman neuvonnan oikeellisuudesta. Esimerkiksi tilanteessa, jossa työttömyyskassa ohjaa asiakkaan palveluun, jota työvoimaviranomainen pitääkin opiskeluna, ratkaistaisiin työnhakijan työttömyysturva-oikeus työttömyysturvain opiskelua koskevien säännösten perusteella.

Esityksessä todetaan, että työllistymisvaikutukset ovat vähäisiä, mutta kustannukset (uusi tehtävä, lisää hallinnollista työtä, tietosuoja, tietojärjestelmät, viestintä, lisätyövoiman tarve) työttömyyskassoille ovat kuitenkin merkittäviä. Työttömyyskassojen rooli työllisyyttä edistävien palvelujen tarjoajina työvoima- ja yrityspalveluja tarjoavien työvoimaviranomaisen rinnalla vaatii vielä selkiyttämistä, sillä se saattaa jäädä työnhakijallekin epäselväksi.

Lindberg Erja
Suomen Kuntaliitto ry